

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

ОСВІТА І НАУКА – 2018

**Збірник тез наукових робіт
учасників звітно-наукової конференції студентів**

Секція «Економічна теорія»

18 квітня 2018 р.

м. Київ
Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова
2018

УДК 330.101
ББК 65я43

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету соціально-економічної освіти та управління
(протокол № 7 від 15 травня 2018 року)*

О 72

Освіта і наука – 2018: Збірник тез наукових робіт учасників звітно-наукової конференції студентів. Секція «Економічна теорія». – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 84 с.

Випуск тез наукових робіт студентів підготовлений за матеріалами звітно-наукової конференції студентів «Освіта і наука - 2018», яка відбулася 18 квітня 2018 року. В ній активну участь прийняли студенти як економічних, так і неекономічних спеціальностей. Понад сорок студентів доповіли про актуальні проблеми економічної теорії та практики господарювання, обговорили особливості та наслідки трансформаційних перетворень в економіці України.

Представлені у матеріалах науково-практичної конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів. Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, імен власних, джерел посилання.

Редакційна колегія

В.Б. Євтух член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
(головний редактор)

В.П. Бех доктор філософських наук, професор

О.С. Падалка доктор педагогічних наук, професор

Л.В. Страшинська доктор економічних наук, професор

Л.А. Підпригора кандидат економічних наук, доцент

Ю.В. Бицюра кандидат економічних наук, доцент

© Редакційна колегія, 2018

© Автори статей та наукові керівники, 2018

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018

ЗМІСТ

Андрійчук М.В. Підходи до оцінки ефективності функціонування ринку праці.....	3
Бойко К.Ю. Рівень життя в Україні: сучасність та перспективи.....	5
Бурцева С.І. Банківська система в умовах кризи та економічної нестабільності.....	6
Ващенко А.В. Проблема безробіття в Україні.....	8
Вдовиченко В.О. Роль національних традицій та релігії у розвитку продуктивних сил Японії.....	10
Високих В.В. Валютний ринок України.....	11
Гевко-Нагірняк М.В. Аналітичний інструментарій сучасного менеджера.....	13
Глущенко Т.О. Сучасний стан ринкової інфраструктури в Україні.....	17
Горб О.В. Аналіз сильних та слабких сторін України в економічному розрізі.....	19
Дяченко О.А. Тіньова економіка в Україні: масштаби та шляхи детінізації.....	21
Залізник М.О. Податкове навантаження в Україні.....	24
Замятіна В.О. Ринок інформаційних технологій України в економічному вимірі.....	25
Іллічова Є.І. Державно-приватне партнерство як механізм активізації інноваційної складової економіки України.....	29
Калініна Л.К. Приховування доходів працівників: причини і наслідки.....	31
Карижська П.Г. Приватизація в Україні.....	32
Клеменчук А.С. Віртуальні підприємства.....	34
Коваленко О.І. Сучасний стан та особливості безробіття в Україні.....	36
Ковальчук М.О. Соціальна політика в Україні.....	38
Коритна О.А. Ефективність антиінфляційної монетарної політики в Україні.....	40
Крохмаль А.І. Продуктивність праці та напрями її підвищення в Україні.....	41
Лі Бін Торговельно-економічне співробітництво України і Китаю.....	44
Малькова А.С. Закордонний досвід використання інтерім-менеджменту.....	45
Мельник А.Ю. Потреби та їх роль в економічному розвитку суспільства.....	47
Мизюк А.О. Проблема стабільності національної грошової одиниці в Україні.....	49
Ніколюк В.І. Ринок цінних паперів в Україні.....	51
Першина Н.О. Теорія «послуг» Ф. Бастіа.....	53
Погорелова О.І. Соціальний захист населення в сучасній Україні.....	54
Радченко М.В. Податки як основне джерело формування доходів державного бюджету України.....	56
Рак О.О. Грошові агрегати та їх структура в розвинутих країнах світу.....	58
Рокіцька У.М. Ефективність податково-бюджетної політики в Україні.....	59
Савченко Б.П. Особливості функціонування ринку робочої сили в Україні.....	61
Селезньова Т.А. Інфляція в Україні та шляхи її стримування.....	64
Семенова О.С. Бідність працюючого населення: причини, прояви та наслідки.....	66
Сливченко І.В. Проблеми зайнятості та безробіття в Україні.....	68
Стеценко С.Є. Антимонопольне регулювання в Україні.....	70
Терещенко О.С. Державні банки та їх роль в економіці України.....	71
Уманець М.Є. Світовий ринок нафти та вплив зниження ціни на нафту на економіку Російської Федерації.....	74
Фоміна Т.Р. Державний борг в умовах ринкової трансформації економіки України.....	76
Чураченко О.С. Особливості застосування засобів стимулювання збуту в роздрібній торгівлі.....	79
Чураченко О.С. Економічне зростання та шляхи його забезпечення в Україні.....	80
Шандар І.М. Основні аспекти фрілансу як різновиду нетрадиційної форми зайнятості молоді України.....	82

ослаблення національної валюти призводить до втрат у найбільш вразливих верств. Зростуть ціни на автомобілі, на споживчі товари, продукти харчування.

Майже 60% бюджету РФ формується за рахунок експорту вуглеводнів.

У Росії вибрали тактику зниження курсу національної валюти. Так що зниження доходів державного бюджету буде мінімальним. Але при збалансованому бюджеті будуть страждати громадяни, їх реальні доходи будуть зменшуватися. Нинішня кон'юнктура світового ринку призведе до падіння платоспроможності жителів Росії.

Поєднання двох чинників - фінансових санкцій та падіння цін на нафту - за 2014-2017 рр. буде коштувати економіці Росії близько 0,6 трлн дол. Втрати від фінансових санкцій становитимуть близько 170 млрд дол., недоотримані доходи від нафтогазового експорту - близько 400 млрд дол. [7].

Російські економісти розробили три сценарії, основою для яких є ціни на нафту. Якщо ціни на нафту до 2018 року будуть не вище 50 доларів, то наступні два роки падіння економіки продовжиться, також значно збільшиться безробіття, зменшаться реальні доходи громадян. У цьому випадку криза буде затяжною і триватиме ще 3-4 роки. За його підсумками Росія значно відстане не тільки від розвинених західних країн, але і від Індії і Китаю.

Список використаних джерел:

1. Волович О. Ера нафти добігає кінця [Електронний ресурс] - Режим доступу: bintel.com.ua/uk/article/jera-nefti-zakanchivaetsja
2. Ціна на нафту, курси валют і неоднозначний вплив санкцій на Росію / Forbes [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/business/economics/3509508-tsina-na-naftu-kursyvaluit-i-neodnoznachnyi-vplyv-sanktsii-na-rosiui-Forbes>.
3. ОПЕК – Monthly Oil Market Report. – August 2017/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.opec.org/opec_web/publication.
4. Россия не готова продлевать соглашение с ОПЕК о сокращении добычи нефти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.vedomosti.ru/business/articles/2017/09/08/732919-rossiya-soglashenie-opek>.
5. Луцишин З.О. Фінансові стратегії на світовому енергетичному ринку / З.О.Луцишин, О.І.Дікарев // Світ фінансів. – 2009. - №3.-с.15.
6. Trading Economics [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.tradingeconomics.com>
7. Аналітика РФ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://ua.112.ua/mnenie/hovoriat-tsyfry-rosiia-tse-kolos-na-naftovykh-nohakh-iaki-pidkoshuiut-sia-402259.html>

**Фоміна Тетяна Романівна,
студентка IV курсу,
спеціальності «Економіка»**

**Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Красман Наталія Валеріївна**

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Після розпаду СРСР українська економіка була у краховому стані: падіння обсягів виробництва, катастрофічно високий рівень інфляції, зниження рівня життя населення. Стара економічна – адміністративно-командна – система була зруйнована, а

трансформація економіки на ліберально-капіталістичну соціально-орієнтовану ринкову модель тільки почала плануватися. На той час головною метою українського уряду було забезпечення такого рівня економічного розвитку, при якому можливо було б створити умови для розвитку соціально-економічних інтересів громадян, забезпечити макроекономічну рівновагу, та зберегти цілісність держави для забезпечення її економічної незалежності. Для втілення плану перебудови економіки країни на новий лад потрібна велика кількість грошових коштів.

Дослідженням державного боргу в умовах трансформаційної економіки України займалися такі вчені та дослідники: М. Долішній, К. Кузнецов, В. Геєць, А. Сендерович, та В. Андрущенко; окреме значення мають роботи В. Козюка, який розкрив роль державного боргу в умовах ринкової трансформації економіки України.

За С. В. Мочерним державний борг це – загальна сума заборгованості держави внутрішнім і зовнішнім кредиторам, включаючи заборгованість держави з виплати заробітної плати, пенсій, стипендій, допомоги населенню, а також несвоєчасне погашення позик, кредитів, процентів тощо [1, с. 458]. Професор І. Лютий розглядає державний кредит як об'єктивне, притаманне ринковій економіці явище, і що він є невід'ємною складовою сучасного фінансового механізму ринково орієнтованої держави. Згідно Бюджетного кодексу України, державний борг – загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення [2].

Управління державним боргом для України є комплексною проблемою, оскільки він є досить значним. Надмірний державний борг може призвести до серйозних небажаних наслідків, які супроводжуються виплатою значних сум відсотків, а відповідно – скороченням заощаджень, витісненням приватних інвестицій державними запозиченнями, що уповільнює економічне зростання, призводить до зменшення доходів населення, відплив з країни коштів на обслуговування боргу, зниження міжнародного престижу країни. За міжнародними стандартами допустимий показник боргового навантаження для України знаходиться на рівні 35-40% відношення обсягу державного боргу до ВВП. З 2014 року боргове навантаження стрімко зросло і складало 71% до ВВП. На сьогоднішній день показник становить 74%, що є вкрай небезпечним показником для економіки України та потребує зниження [3](таблиця 1).

Таблиця 1

Структура державного боргу України у період з 2013 по 2017 рр.

Рік	Внутрішній борг, млн. грн.	Зовнішній борг, млн. грн.	Гарантований державою внутрішній борг, млн. грн.	Гарантований державою зовнішній борг, млн. грн.	Сукупний державний борг, млн. грн.
2013	256 960	223 016	27 129	77 009	584 114
2014	461 004	486 027	27 863	125 939	1 100 833
2015	508 001	826 270	21 459	216 449	1 572 180
2016	670 646	980 185	19 084	259 843	1 929 759
2017	753 399	1 080 310	13 280	294 685	2 141 674

Джерело: [3]

Частка державного боргу в економіці України постійно зростає. У 2013 році ця сума складала 584 114 млн. грн., а у 2017 році ця цифра складає більше двох трильйонів гривень, тобто державний борг зріс на 72,73% порівняно з даними 2013 року.

Частка зовнішнього державного боргу переважає. Держава надає перевагу запозиченням у іноземних кредиторів, ніж отримувати кредити від національних позичальників. Частка зовнішнього державного боргу зросла майже у п'ять разів, що свідчить про те, що держава все більше й більше попадає під залежність від зовнішніх

кредиторів та країн-позичальників й ризикує своєю фінансовою та економічною незалежністю. Це погано впливає на розвиток ринкової економіки країни, адже у разі будь-чого закордонні кредитори зможуть впливати на економічну ситуацію в Україні та контролювати ринок. Відповідно до структури державного боргу України гарантований борг має загальну тенденцію до скорочення. Це свідчить про зниження боргової ліквідності держави, що означає не здатність країни відповідати за своїми борговими зобов'язаннями у разі настання дефолту.

З початку світової фінансової кризи у 2008 році державний борг України збільшується і по сьогоднішній день. У 2015 році уряд вдався до процедури реструктуризації державного боргу з ціллю зменшити боргове навантаження економіки країни. Було списано 3,6 млрд. дол. США, а інші виплати перенесли. У результаті мораторію термінів виплати боргу з 2015-2023 років на 2019-2027 роки, до 2019 року Україна не буде виплачувати основний борг в сумі майже 6,7 млрд дол. США, доведеться платити лише відсотки з обслуговування запозичень [4].

Шляхами покриття державного боргу є: дострокове погашення доларової заборгованості за рахунок випуску єврооблігацій чи залучення кредитів, номінованих у євро, дозволить істотно знизити валютні ризики по українському зовнішньому боргу; удосконалення системи органів з організації управління зовнішнім державним боргом України, чітко розмежувати їх повноваження щодо управління зовнішньоборговими зобов'язаннями держави та чітко визначити відповідальність; одним з найбільш ефективних механізмів можливого врегулювання українського зовнішнього боргу є використання свопових операцій, тобто операцій типу "борги в обмін на власність (акції)"; використовувати запозичені кошти у прибуткових інвестиційних проектах з метою їх ефективного трансформування у зростання доходної частини бюджету, перевищення продуктивності використання позичених коштів над рівнем відсоткових ставок за користування цими позиками.

Для України вкрай необхідним є розробка оптимальної стратегії запозичень і управління державним боргом. Здійснення ефективної боргової політики України передбачає розробку концепції такої боргової стратегії, в якій державний борг розглядатиметься як інструмент економічного зростання, а не з позиції боргового тягаря на економіку.

Список використаних джерел:

1. *Економічна енциклопедія / за ред. Мочерного В.С.-К.: Вища школа, 2010 – 565 с.*
2. *Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20120605>*
3. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>*
4. *Бруслиновська І. В., Матвійчук В. І. Державний борг України: причини виникнення та шляхи його скорочення / Бруслиновська І. В., Матвійчук В. І. // Вісник МНУ. – 2016. – с. 192-197.*
5. *Рудик Р.В. Стан проблем боргової політики України на ринку зовнішніх запозичень та шляхи їх вирішення. / Р. В. Рудик // Вісник КНУ ім. Т.Г. Шевченка. – 2014 – №7(160) - с.68-74.*